

במדינה

העם

עונת ההתאבדות

האם זה צירוף מיקרים או תופעה פסיכולוגית?

זה קרה בפעם השלישית השנה: 180 ליווייתנים עלו על היבשה בטאסמאניה, ליד אוסטרליה. חובי ביטבע עמלו קשה כדי לדחפם חזרה לים. רק 80 מהם חזרו אל הים. 100 נשארו על החוף ומתו. הטבע יודע תפוצות כאלה אצל בעלי-חיים שונים. איש אינו יודע את הסיבה להתאבדות המונית אלה, וגם לא מדוע הן מתרחשות בתקופות מסוימות.

צניחה ממרומים. השבוע היה נדמה כאילו עובר גל של התאבדות של מדינת-ישראל.

פתחה בכך ריבקה גובר האגד-תית. היא יזעזה את הארץ כאשר קפצה מחלון חדרה בבית האבות (ראה כתבה).

מיד לאחר מכן הוזעזה הארץ שנית, כאשר נודע כי נערה בת 14 צנחה אל מותה ממרומי הגג של בניין רביקומות בחיפה. נסיר בוח מיקרה זה לא הוכרו סופית.

חיה, עברה לירושלים. מדי פעם ביקרה חיה, שהיא כיום בת 41, את הוריה בבית-האבות, כשביקור שמחה לראות את אביה, שאליו היתה קשורה במיוחד ביגלל הי תקופות הארוכות שבהן היתה אמה מחוץ לבית. כל אותה תקופה עסקה חיה במוסיקה. כיום היא מל-מדת בקונסרבטוריום למוסיקה, ו-מנגנת על חליל-צד.

לפני שלוש שנים נפטר מרדכי גובר. לחיה היתה זו מכה איומה. ידידיה מספרים שהיא רתחה מכעס כשהעיתונים, שדיווחו על מותו של מרדכי, כינו אותו בתואר "בעלה של אם הבנים".

קפיצה

מחלון

שנה אחרי מותו של מרדכי גובר נולד לחיה, מחוץ ל-מיסגרת הנישואין, בנה, יונתן. בין הסבתא, ששיכלה שני בנים במיל-חמה, ושאיבדה שלושה ילדים סמוך ללידתם, ששיכלה בעל ושר התרחקה מבתה היחידה, ובין נכדה היחידה נוצרה אהבה ממבט ראשון. ריבקה גובר עברה להתגורר ב-ירושלים. תחילה חשבה שתוכל להתגורר עם בתה בדירתה של זו, אבל אחרי-כך הבינה שמערכת היחסים המתוחה בינה לבין הבת, וכל מישקעי העבר שעלו דווקא אחרי מותו של בעלה-האב, ימנעו ממנה להתגורר בבית אחד עם חיה.

אולם ריבקה לא רצתה להתרחק מנכדה יונתן. היא החליטה להת-גור בבית-אבות בירושלים. ליד-די, ששאלו אותה היכן היא מת-גוררת, היא התביישה לספר שהיא מתגוררת בעיר שבה מתגוררת בתה, אך בבית-אבות. והיא נהגה לציין את הכתובת שברחוב ברוריה ככתובתה.

נראה שהמעבר למושבי-הזקנים הירושלמי לא הוריד את המתח שבין האם לבתה. הוא הגיע לשיא כשחיה ניסתה להמציא את המיפי גשים בין ריבקה ליונתן. יתכן שחיה זכרה את משבר-היחלודות שלה, ביגלל עיסוקיה ההתנדבותיים של האם, ולא רצתה משברים כאלה גם בחיי בנה.

אולם התוצאה היתה שריבקה גובר נאלצה להינתק מיונתן. היא לא יכלה לשאת את הקירבה הר-גיאוגרפית אליו, מבלי שתוכל לר-אותו במידה שהיתה רוצה. והח-ליטה לחזור אל בית-האבות ברמת-אביב, אותו עזבה אחרי פטירתו של בעלה.

השבוע קפצה מחלון חדרה.

יופי ינאי

את ליוה ולקחה אותה לביתה. מאוחר יותר עברה ליוה לבית-עיוורים בירושלים.

או החליטה ריבקה להפסיק לה-ביא ילדי-עולים, ולהביא את ביתה אל מושבי-העולים. שוב נפרדה ממשפחתה במשך שנתיים, ועברה למעברת קסטינה, שהוקמה באותה עת, שם הקימה בתוך אוהל מטר לא בת-ספר לדוגמה.

בתום שנתיים חזרה לביתה עם רכוש גדול: הרגשת סיפוק מי-הקמת בית-הספר וילדה, אסתר, בת גילה של בתה חיה, עולה חד-שה מהודו, יתומה, שהפכה בת-לריבקה גובר.

אולם בכך לא הסתפקה האשה הפעלתנית. כשהוקם ב-1955 חבל-לכיש, היא שיכנעה את בעלה, שהיה כבר אז ראש המועצה-המקור-ועם בתה חיה למושב הראשון של חבל לכיש, נוגה, תושבי חבל-לכיש טוענים היום שלולא ריבקה גובר לא היה קם החבל על כל ישוביו, או שלא היה נושא את תווית החלוציות שנשא.

לפני כעשר שנים עברו מרדכי וריבקה גובר להתגורר במושבי-הזקנים שברמת-אביב. הם קיבלו חדר בקומה ה-12 של הבניין, הר-נחשבת לקומת המיוחסים. בתם,

אחרי שנתיים של שרות צב-אי, היתה מלאת מרץ. ביומנתה עקרה המישפחה למשך חדש, כפר ורבורג, והתחילה לבנות את הכל-מחדש.

בינתיים פרצה מלחמת-העצמ-אות. שני הבנים התגייסו. אפריים, שהיה כבר בן 20, נפל. אחיו, צבי, שהיה אז בן 17, הספיד אותו בי-מישפט אחד: "ארצי גדלה, עושרך מה רב אם אלה בניך." כעבור כמה חודשים נפל גם הוא.

ריבקה גובר הפנתה את מירצה לחיילים שנתרו בחיים. היא הת-רוצצה בין המישלטים שלידי הר-מושב, אפתה עוגות לחיילים, עוד-דה אותם במילים חמות, טיפחה את קיברי הנופלים וביקרה כל מישי-פחה שכולה, כדי לנחמה.

ב-1950 ביקרה ריבקה במושב חצב של יולי טריסולי. בשביל הראשי של המושב היא נתקלה בילדה בוכה. כשהרימה את סנטרה של הילדה והביטה בעיניה, הזוע-זעה, לילדה היו זוג עיניים לבנות ומתות. היא אספה את הילדה אליה, ובתחקיר שערכה אצל הר-שכנים גילתה שזו ליוה, עולה חדשה בת 7, שהתעוררה בהיותה בת שנתיים. הוריה של ליוה, ש-כמוה לא דיברו מילה עברית, לא יכלו לטפל בבתם. ריבקה אימצה

בלונים, בלונים!

לשיחות עם הצמרת האמריקאית (ראה עמוד 10), וכבר עלה ברמטכ"ל דחף שלא-ניתן-להתגב-עליו להשמיע את דעתו הפוליטי "לעצור את הנסיגה". המ-של הרמטכ"ל לא היה חדשני מיוחד. הוא רק ביטא את א-אומרים אנשי התחיה ושאר מ-נגדי הנסיגה בסיני: שפעולו הדיכווי של א-סאדאת מוכיח את חוסר-היציבות של מישטו ושעם נפילת מישטרו יהיה ג-השלום הישראלי-מצרי תלוי בלימה. המסקנה המתבקשת: שלא בוטאה על-ידי הרמטכ"ל אסור לוותר על הנכסים האיסטר-טגיים בסיני תמורת שלום שכו-

אך נראה כי לא היתה זאת התאב-דות (ראה עמודים 42-45). כאשר ניסתה שוטרת להתאבד בכרמיאל, (ראה עמוד 71), נוצ-רה ההרגשה כי זהו גל. ההרגשה הפכה ודאות כאשר קפצה אשה מחלון הקומה החמי-שית של בניין הוועד-הפועל. יתכן שהיה זה רק צירוף-מיקר-ים. יתכן שהיה זה ביטוי לעצבים המרוטים של הישראלים, בשלהי קיץ ארוך וקשה, העומד להסתיים לקראת ראש-השנה. ויתכן כי פעלה כאן תופעה שהפסיכולוגים עמדו עליה לא פעם: שהתאבדות אחת גוררת אחריה מעשים של חיקוי.

יחסים מרחביים

השתקן המדבר

כאשר החתוך נופע
לאמריקה, אפשר
לפתוח את הפה

אנזור אל-סאדאת רתח מכעס. מאז פתח במסע הגדול שלו ל-

גופתה של ריבקה גובר מוטמנת ליד קבר בעדה - את אל תשמעי כיום!